

بررسی وضعیت بهداشت محیط مدارس ناحیه یک اردبیل

صادق حضرتی^۱، بابک علیزاده^۲، کاظم علوی^۳

مقدمه و هدف

بخش قابل توجهی از جمعیت کشور را دانش آموزان تشکیل می دهند که در آینده عهده دار انجام امورات کشور خواهند بود. تربیت افراد سالم و تندرست علاوه بر افزایش کارایی علمی و اجرایی دانش آموزان باعث صرفه جویی در هزینه ای بهداشتی درمانی کشور خواهد شد. با توجه به اینکه دانش آموزان قسمت اعظم اوقات خود را در مدارس سپری می نمایند، رعایت موازین بهداشت محیطی در مدارس موجب جلوگیری از بروز انواع بیماری های جسمی، روحی و اجتماعی دانش آموزان شده و به تبع آن باعث ارتقاء سطح سلامت کل جامعه میگردد. با توجه به موارد پیشگفت، این مطالعه به منظور انطباق شرایط بهداشت محیطی مدارس ناحیه یک اردبیل با مقررات و موازین بهداشتی موجود در سال ۱۳۸۷ انجام گرفت.

مواد و روش ها

از کل مدارس ناحیه یک مستقر در شهر اردبیل تعداد ۹ مدرسه ابتدایی، راهنمایی و متوسطه با نوع مالکیت دولتی و غیر انتفاعی به روش نمونه گیری آسان انتخاب و مورد بررسی قرار گرفت. شرایط بهداشت محیطی مدارس بر اساس آیین نامه مصوب وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در قالب چک لیست تهیه و داده های تحقیق از طریق مشاهده، مصاحبه و تکمیل چک لیست جمع آوری گردید. اطلاعات جمع آوری شده در ۶ گروه شامل وضعیت بهداشتی بوفه ها، سرویسهای بهداشتی (توالیت و دستشویی)، آبخوری، کلاسها، صندلی ها و ایمنی حریق و الکتریسیته دسته بندی و با استفاده از نرم افزار Excel مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج

بوفه مدارس در ۷۸ درصد موارد فاقد شرایط اساسی مقرر در آئین نامه ماده ۱۳ قانون موادخوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی می باشند. با توجه به تعداد دانش آموزان، توالیت ها و دستشوییهای قابل استفاده، به ترتیب در ۵۶ و ۳۳٪ مدارس با کمبود مواجه بوده و در غالب موارد به موقع نظافت نشده و یا به درستی مورد استفاده قرار نمی گیرند. در ۵۶٪ مدارس آبخورها غیر بهداشتی بوده و فاصله ۱۵ متری با سرویس های بهداشتی را رعایت نکرده اند. فضای کلاس ها و پله ها به ترتیب در ۷۸ و ۱۰۰٪ مدارس استاندارد بوده و روشنایی راهروها نیز قابل قبول می باشند. همچنین ۳۳٪ مدارس از صندلی های نامناسب استفاده می کنند به طوری که یک نوع صندلی در شیفیت صبح برای مقطع ابتدایی و در شیفیت عصر برای مقاطع بالاتر مورد استفاده قرار می گیرد. از لحاظ ایمنی حریق در بیش از ۵۰ درصد مدارس پیش بینی لازم جهت پیشگیری از آتش سوزی و تعبیه راههای خروج اضطراری مناسب به عمل نیامده است.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به نتایج ارائه شده مشکلات بهداشت محیطی موجود را میتوان با نوسازی مدارس و آموزش و الزام مسئولین ذیربط و دانش آموزان به رعایت مسائل بهداشتی و همچنین تعمیر و نگهداری صحیح و نظافت به موقع سرویسهای بهداشتی و محیط مدرسه مرتفع نمود.

کلمات کلیدی: مدارس، بهداشت محیط، اردبیل

۱. عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
۲. دانشجوی کاردانی بهداشت محیط، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
۳. دانشجوی کاردانی بهداشت محیط، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل